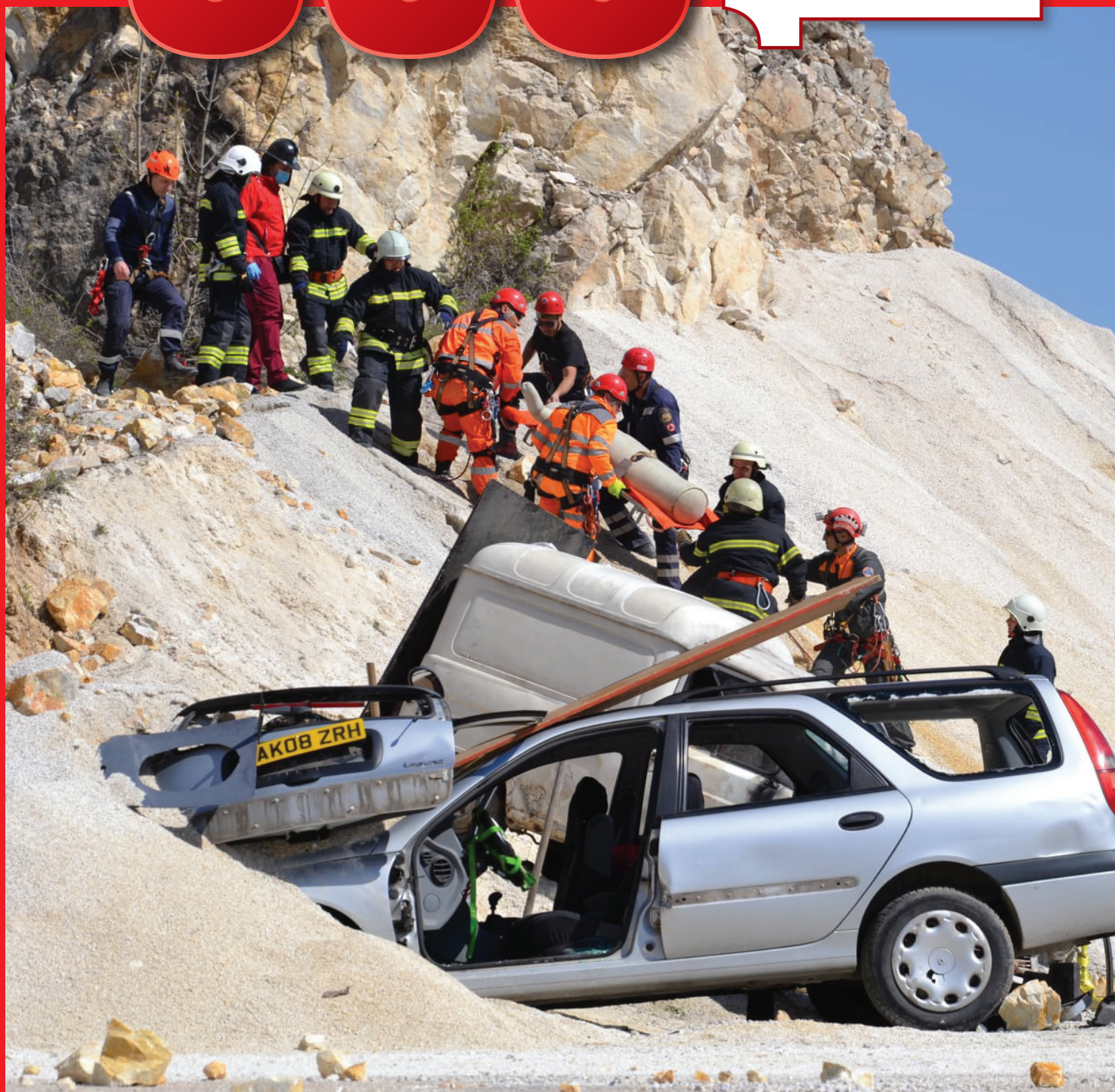

SOS 112

БРОЙ
04/2022

специализирано издание за пожарна безопасност и защита на населението

ЕДИННА СПАСИТЕЛНА СИСТЕМА

Единна спасителна система

Съвместно учение край Пловдив ▼

Петрич

Мащабно учение за пожар и наводнение ▼

Варна

Първи преглед и спортна надпревара
Среща на Доброволните
формирования ▼

ГДПБЗН – МВР

Подготовка за участие в
международни мисии ▼

Разработка

Оперативното обслужване на
населението в големите градове от
ГДПБЗН

Кърджали

Пожарно занятие в детска градина

Словения

Работно заседание на СТІF

Проект

Учебен център на ГДПБЗН в Монтана

SOS 112 Специализирано издание
за пожарна безопасност
и защита на населението

Основано през декември 1894;
Бр. 04/ 2022 г. (950)
Година двадесет и девет
ISSN 1314-8044

Банкова сметка:

IBAN: BG50BNBG9661 3100 1561 01

БНБ - Централно управление

ГДПБЗН - МВР

BIC: BNBG BGSD

Редакционна колегия

Ръкописи не се връщат

Графика:

Рей Дизайн

Броят е приключен на:

02.05.2022 г.

АДРЕС: 1309 - СОФИЯ, УЛ. "ПИРОТСКА" 171 А, ГДПБЗН -1 ЕТАЖ, ТЕЛЕФОН: 9821132, E-MAIL: spisanie_sos112@abv.bg

Съвместно учение край Пловдив

Сред поставените цели на практическото занятие бяха възможностите за повишаване ефективността на ЕСС чрез подобряване на взаимодействията, координацията и общото управление на звената и екипите в тях; проверка на степента на подготовка на ръководителите и състава за обмен на информация, оценка на обстановката и вземане на решения; анализ на готовността за справяне с криза. Участие в учението взеха съставните части на Единната спасителна система /ЕСС/ за действия при спасяване на хора, ограничаване и ликвидиране на последиците при възникване на тежки пътнотранспортни инциденти.

Тренировъчният сценарий се разигра на карриерата край пловдивското село Белащица с участието на сили на МВР от службите на ГД „Пожарна безопасност и защита на населението“ и на полицията, екипи от Центровете за спешна медицинска помощ към Министерството на здравеопазването и от Агенция „Пътна инфраструктура“ на Министерството на транспорта. Действията се проведоха под наблюдението на директора на дирекция „Оперативни дейности“ към ГДПБЗН ст. комисар Красимир Шотаров и служители от регионалните дирекции на пожарната от цялата страна. Съ-

битието бе уважено от заместник-областният управител на област Пловдив Николай Василев, а сред зрителите бяха и сту-

денти от катедра „Политически науки и национална сигурност“ в Пловдивски университет „Павел Хилендарски“.

Екипите действаха по предварителен сценарий: Вследствие на дъжд, предизвикал обилно снеготопене и проникване на вода в почвата, между Кричим и Девин се свлича голямо количество скална маса и блокира изцяло пътното платно. Участъкът се намира край язовир „Кричим“, в планинска местност с пресечени скални склонове с наклон над 100% и дълбоки пропасти, които завършват с пълноводна река. За инцидента

около 20 ч. очевидци подават множество сигнали на Единния европейски номер за спешни повиквания 112, като съобщават за затрупани автомобили с хора. Постъпилата информация се потвърждава и от пътуващи от другата страна на срутището, но поради тъмнината, непроходимостта на района и продължаващото падане на камъни не може да се определи мащаба на бедствието.

Веднага след получаване на

сигналите на тел. 112, към мястото на инцидента бяха насочени екипи на регионалните дирекции „ПБЗН“ и областните дирекции на МВР в Пловдив и Смолян, линейки от централите за „Спешна медицинска помощ“ в двата града и специализирана техника от Областно пътно управление.

Пристигналите първи на местопроизшествието сили установяват, че падналата скална маса е причинила ПТП между два автомобила, в които има пострадали. Същевременно бе изяснено, че ситуацията допълнително е усложнена, тъй като на пътното платно е разпръснато неизвестно вещество, превозвано в едната от колите. Последваха действия, ръководени и координирани от оперативен щаб, позициониран в мобилен комуникационен център в близост. Обменът на информация между всички звена и институции протече в реално време и сигналите се подаваха веднага,

в зависимост от развитието на ситуацията.

В рамките на операцията бяха взети съответните решения за отцепване и обезопасяване на района и създаване на временна организация на движение;

за изискване на допълнителни сили и средства от съставните части на ЕСС; за спасяване на пострадалите от автомобилите и пренасяне на единия от тях с носилка; за идентифициране и обезопасяване на разпиляно-

то вещество; за разузнаване и обезопасяване на свлачището; за обрушване на ската и разчистване на пътното платно от падналата скална маса, както и за подаване на необходимата информация до медиите.

Варна

Първи преглед и спортна надпревара

На 15 април 2022 г. в град Девня се проведе Първият преглед на доброволните формирования от областите Варна и Шумен. Събитието се проведе под формата на спортна надпревара. Организацията и провеждането на състезанието, бе под ръководството на Регионална дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението“ – Вар-

на, с подкрепата на община Девня и кмета на града Свилен Шитов.

На прегледа присъстваха доброволните формирования на общините Аксаково, Долни Чифлик, Ветрино и Белослав, а в

състезателната част взеха участие доброволните формирования на общините Девня, Варна, Дългопол, Бяла и Шумен. Те премериха сили в три дисциплини „Пренасяне на пострадал с носилка“, „Построяване на сме-

сена водопроводна линия от пожарен автомобил“ и „Бойно разгръщане от мотопомпа“.

Прегледът е първия в България и с идея да постави началото на следващи в останалите областни центрове.

Среща на Доброволните формирования

На 14 април 2022 г. се проведе поредната регионална среща между всички заинтересовани страни в процеса на развитие на доброволните формирования.

Тя бе организирана от НАДРБ и областна администрация Варна, а в нея участие взеха:

- Зам.-областният управител на областта г-н Павел Попов;
- Председателят на НАДРБ – Ясен Цветков;
- Ръководителят на ДФ Варна и член на управителния съвет на НАДРБ – инж. Руси Русев;
- Гл. инспектор Ралица Тодорова – началник на сектор Доброволни формирования към ГД ПБЗН;

- Директорът на Регионална дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението” – Варна комисар Тихомир Тотев;
- Кметове и представители на всички общини в областта и други заинтересовани лица;

На срещата беше представена стратегията за развитие на Доброволните формирования до 2030 г, както и планове за развитие на НАДРБ. Обсъдени

бяха спецификите и трудностите пред развитието на доброволните формирования, както и възможностите за участие на доброволци в справянето с бежанската вълна.

Не на последно място беше отправена покана към общините, които не са наши членове да се присъединят към редиците на НАДРБ. Посетен беше и Дворе-

цът на културата на културата и спорта, който в момента е център за посрещане на бежанската вълна от Украйна.

Тук от първия ден на неговото отваряне помагат 10 доброволци от ДФ Варна, както и много спонтанни доброволци, привлечени от НАДРБ.

Учебен център на ГДПБЗН в Монтана

Представени бяха строителните дейности, извършвани по проект „Развитие на Учебен център – Монтана, с цел обучение на компетентните органи за защита на европейската критична инфраструктура и химическа, биологична, радиационна и ядрена защита“.

Проектът с бенефициент Главна дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението“ се финансира по Фонд „Вътрешна сигурност“ 2014-2020 г. и е с продължителност 72 месеца, считано от 15.09.2016 г. Целта му е осигуряване на по-качест-

вено обучение и по-добра тренировъчна база за компетентните структури, участващи при реакция при бедствия, аварии и инциденти в обекти от критичната инфраструктура и в областта на химическа, биологична, радиационна и ядрена

защита.

Разширението на учебно-тенировъчния комплекс включва изграждане на 3 нови тренировъчни полигона, два нови учебни кабинета и разширение на столовата част.

Първият полигон е предназ-

начен за спасителни дейности при автомобилни катастрофи, такива с отделяне на опасни химически вещества и катастрофи, съпроводени с пожари. Предстои изграждане на стоманобетонова площадка с площ 2500 кв. м, която ще бъде имитация на участък от автомагистрала. В момент на изграждане е и площадка с тренажори за: катастрофирал товарен автомобил; верижна катастрофа; катастрофа с автобус и леки автомобили; автомобил, превоз-

ващ опасно вещество. Вторият полигон ще бъде използван за тренировъчни действия при земетресения и терористична дейност, а третият - за провеждане на спасителни и неотложни аварийно-възстановителни работи при жп-катастрофи, като ще осигурява условия за обучение на специализираните сили за действия при сложни ситуации – разрушения, терористични актове, пожари, отделянето на опасни вещества.

Гости на официалното представяне на проекта бяха областният управител на Монтана инж. Ванина Вецина, кметът на община Монтана Златко Живков, директорът на ОДМ-ВР – Монтана старши комисар Бисер Йончев, началникът на Зонално жандармерийско управление – Монтана главен инспектор Илиян Кънчев, директорите на РДПБЗН във Видин, Враца и столицата и служители на ГДПБЗН.

Мащабно учение за пожар и наводнение

На 7 април 2022 г. се проведе учение на тема „Ликвидиране на последствията от горски пожар след силна гръмотевична буря и повишаване на нивото на река Струма в м. „Пресевната“, в землището на с. Тополница, община Петрич“ със сили и средства на РДПБЗН – Благоевград, военното формирование от Благоевград, югозападно държавно предприятие, центъра за спешна медицинска помощ, доброволното формирование от гр. Петрич, ОДМВР – Благоевград.

Съвместно с дирекция „Нацио-

нална система 112“ се тества и отработи позициониране на

пострадал след като подава сигнал на телефон 112.

Работно заседание на СТІФ

В периода от 1 до 3 април 2022 г. служители от ГДПБЗН–МВР взеха участие в 106-то работно заседание на Комисията на ръководителите на младежките противопожарни отряди към СТІФ, което се проведе в гр. Целе, Р Словения.

В събитието взеха участие представители на Комисията на дванадесет държави – общо 23-ма – от Австрия, България, Великобритания, Германия, Италия, Люксембург, Словения, Унгария, Франция, Чехия, Полша и Финландия. Като официален гост на събитието участие взе и г-н Зденек Нитра – вицепрезидент на СТІФ.

Заседанието бе открито с приветствие от г-н Йорн Хендрик Куинке, председател на комисията. Доклади за ситуацията на младежките отряди по време и след пандемията и развитие на членството бяха предоставени от всички нации. През периода на пандемията се отчита драстичен спад в членската маса на младежките отряди във всички страни.

Подробно бяха разгледани въпроси, свързани с организацията и успешното провеждане на предстоящите 23-те Международни младежки състезания по пожароприложен спорт, които

ще се проведат в гр. Целе, Словения в периода от 17 до 24 юли 2022 г.

В периода на провеждане на състезанията на 20 юли 2022 г. в гр. Целе ще се проведе и общото Делегатско събрание на членовете на СТІФ за 2022 г. Като най-висш орган за вземане на решение на СТІФ, Делегатското събрание ще има няколко важни точки от дневния ред. Между тях са изборът на вицепрезиденти, изборът на нов генерален секретар и решения по отношение нови членове и

комисии.

Към момента е направена предварителна регистрация на броя на състезателните групи за участие в предстоящите 17-те международни състезания за пожарникари и 23-те международни състезания за млади огнеборци. Регистрирани са три отбора – един младежки и по един женски и мъжки професионален отбор. До края на месец април предстои окончателната регистрация на участниците в проявата.

Учение за участие в международни мисии

От 4 до 8 април 2022 г. в Центъра за професионално обучение – Монтана служители на ГДПБЗН – МВР участваха в практически занимания, включващи елементи от целия цикъл на международна мисия – от подготовката, поддържане на готовност за отпътуване, активиране на модулите, пътуване, операциите на място до тяхното завръщане.

Наред с процедурите и правилата, курсистите бяха запознати и с различни ситуации, съпровождащи всяка мисия, като интеркултурния обмен и местни обичаи, участие в различните координационни групи и информационния обмен на институциите от ЕС.

Преподавателите и служители споделиха опита си от международни учения и мисии за оказване на помощ на държави в бедствени ситуации, в които са участвали през годините.

В края на курса се проведе практическо учение по преминаване на границата с отработване на въпроси по подготовката и представянето на изискващите се документи на граничния и митнически контрол. Бяха отиграни и задачи за ориентиране в държавата, търпяща бедствие и представяне на модула на

местната власт. Допълнителен акцент бе поставен и на взаимодействието с останалите модули от различни държави. Курсът завърши с полагането на тест. На официалното закриване на курса присъства директорът на РДПБЗН – Монтана, който поздрави служителите.

До момента вече са обучени 167 служителя от петте модула на ГДПБЗН: модул за търсене и спасяване в градска среда със

среден капацитет, модул за наземно гасене на горски пожари, модул за търсене и спасяване при наличие на химически, биологически, радиоактивни и ядрени материали, модул за използване с голям капацитет и модул за наземно гасене на горски пожари с автомобили.

За дооборудването на модула за гасене на горски пожари, в периода 2020-2022 г. ГДПБЗН – МВР реализира европейски

проект на стойност 49 000 евро. С него ще се осигури допълнително оборудване и технически средства, което ще повиши капацитета на модула и ще подобри условията на работа на участниците в него. През 2021 г. ГДПБЗН – МВР кандидатства и спечели по същия проект 160 000 евро. Наред с дооборудването на модула с лични предпазни средства, оборудване на базовия лагер и високопроходим командно-щабен автомобил е заложено провеждане на учение през 2023 г.

Кърджали

Пожарно занятие в детска градина

На 11 и 12 април 2022 г. служители от дежурните смени на РСПБЗН Кърджали проведоха пожарно занятие в Детска градина „Кокиче“ с. Мост. Акцент в занятието бе даден върху действията на служителите по отношение евакуацията на децата и персонала на детската градина, както и възможността за ефективно използване на наличната пожарна и спасителна техника.

Дадена бе възможност на децата да се запознаят отблизо с пожарната техника.

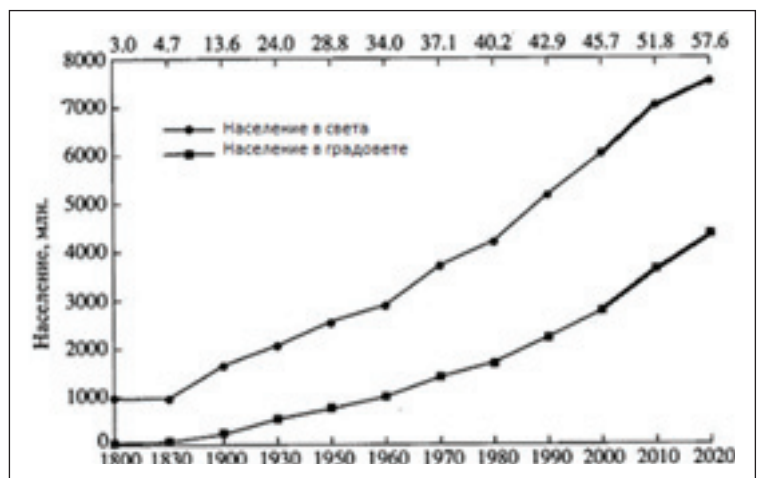
Оперативното обслужване на населението в големите градове от ГДПБЗН

проф. д-р Георги К. Ботев, Академия на МВР

Анотация: Представени са резултатите от извършения сравнителен анализ на оперативната дейност на Столична дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението“ и звената за пожарна безопасност и защита на населението в големи градове в Европа (най-вече в страни от ЕС) по някои относителни показатели, характеризиращи натовареността и ресурсното осигуряване на същите. Направени са основни изводи и предложения за усъвършенстване на оперативното обслужване на населението.

Както е известно, през последните две столетия населението на света нарасна значително – табл.1 (<https://bg.wikipedia.org/wiki/>). Днес то наброява 7774 млн. души. В резултат на урбанизацията все по-голяма част от него населява градовете – фиг.1 (<https://geografiq.dokumentite.com/art/urbanizaciq-v-sveta/88409>). В Европа днес около 80% от населението живее в градовете (<https://geografiq.dokumentite.com/art/urbanizaciq-v-sveta/88409>).

Година	Население, млн.души
1800	978
1900	1650
1950	2525
1960	3018
1970	3682
1980	4440
1990	5310
2000	6127
2010	6930
2020	7774

Фиг. 1. Население на света и в градовете в периода 1800 – 2020 г.

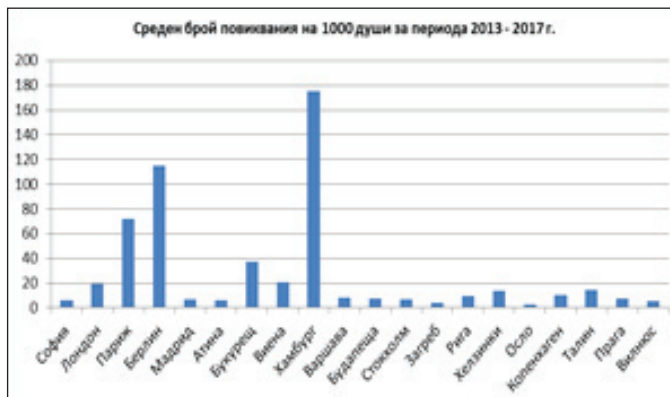
Табл. 1 Население на света в периода 1800-2020 г.

У нас този процес е характерен и за София. През последните 120 г. населението на столицата е нараснало по брой, както следва: 1900 г. – 67 953; 1946 г. – 435 000; 2001 г. – 1 092 772; 2019 г. – 1 350 904 (<https://bg.wikipedia.org/wiki/Sofia>).

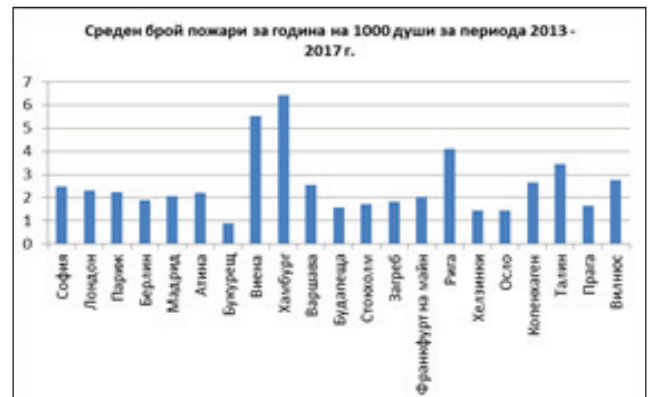
Осигуряването на пожарната безопасност и защитата на населението (ПБЗН) на големите градове е една от основните задачи за всяка държава. Такава е политиката и практиката у нас през последните 142 години. И днес София е най-добре осигурения град със сили и средства за ПБЗН. Независимо от това, един от важните въпроси, който касае не само органите за ПБЗН, но и всеки гражданин в София е: Какво е нивото на защитата на населението в столицата и сравнимо ли е то с добрите практики в Европа? Отговорът на този въпрос засяга организацията на системата за ПБЗН у нас като цяло. Основно звено в тази система е Главна дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението“ – МВР (ГД-ПБЗН-МВР). Неговото изясняване предполага и сравняването на стойностите на основни показатели, касаещи дейността на Столична дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението“ (СДПБЗН) с тези за аналогични звена, обслужващи столиците и големи градове в развитите страни. Сравнителният анализ е направен по относителни показатели, характеризиращи натовареността и резултатите от дейността на звената за ПБЗН (средния брой на повикванията и разпределението на същите по вид, средния брой на пожарите и на загиналите от тях), дислокацията и ресурсната осигуреност на същите (средната площ на обслужване и средния радиус на обслужване от едно противопожарно депо, средния брой пожарникари, пожарни автомобили за пожарогасене и пожарни автостълби и автоподемници). Сравнителният анализ е направен само за държави в Европа и преди всичко за страни, членки на ЕС. За целта са използвани данни на Международната Асоциация на пожарните и спасителни служби (Brushlinsky, 2019).

Средният брой на повикванията за година на звената за ПБЗН на някои градове на 1000 души от населението на същите за периода 2013 – 2017 г. е показан на фиг.2. Както се вижда от фиг.2, за този период относителният брой на повикванията на СДПБЗН за пожари, аварии, спешна доболнична помощ и други извънредни събития (6.2 на 1000 души) е няколкократно по-малък от средната стойност на този показател за звената за ПБЗН в сравняваните градове (27,4 на 1000), многократно по-малък от този за звената в Хамбург (175.1 на 1000), Берлин (115,2 на 1000), Париж (72,3 на 1000) и Букурещ (37.1 на 1000), и няколкократно по-малък за тези във Виена (20.4 на 1000) и Лондон (19.4 на 1000). По-малък относителен брой на повикванията от този на СДПБЗН за анализирания период имат звената за ПБЗН в Атина (6.1 на 1000), Вилнюс (5.5 на 1000), Загреб (3.8 на 1000) и Осло (2.7 на 1000). Видно от данните, показани на фиг.3 и фиг.4, по-малкият относителен брой на повикванията на СДПБЗН се дължи на малкия брой повиквания за спешна доболнична помощ, за аварии и други извънредни събития. Средният брой пожари за година на 1000 души от населението за София е 2.5 на 1000 души, който е приблизително равен на средния брой пожари за година на 1000 души от населението на сравняваните градове – 2.53. Значителни отклонения от този брой в негативен план се забелязват за градовете Хамбург (6.42 на 1000), Виена (5.52 на 1000) и Рига (4.12 на 1000), а в положителен план - в Букурещ (0.89 на 1000), Осло (1.44 на 1000), Хелзинки (1.46 на 1000) и др.

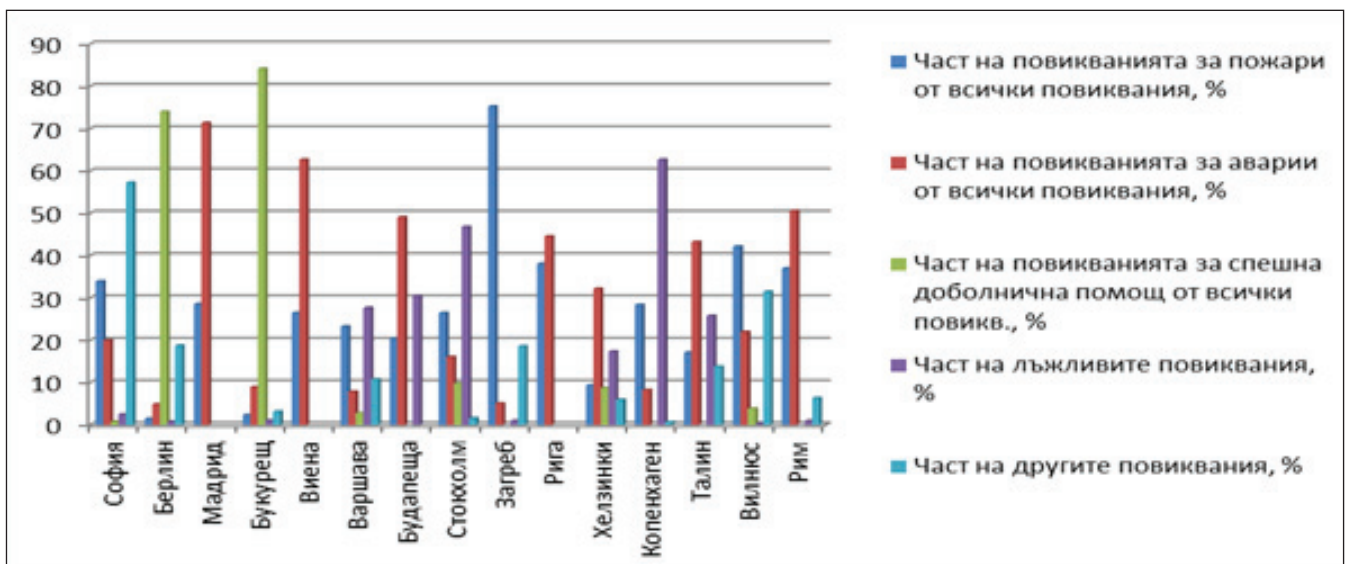
Видно от данните на фиг.5, София се очертава като един от градовете с по-голям среден брой загинали в резултат на пожар граждани за година на 100 пожара за периода 2013-2017 г. – 0.42 загинали на 100 пожара. Средният брой загинали в резултат на пожар за година на 100 пожара за сравняваните градове е 0.35, но в повечето от тях този брой е значително по-малък: Мадрид, Виена, Варшава, Стокхолм и Загреб – 0.1; Хамбург и Хелзинки – 0.2; Лондон, Париж и Рига – 0.3. По-голям от София е средния брой на загиналите за година на 100 пожара в градовете Букурещ (1.5), Осло (0.6) и в Будапеща (0.5).

Фиг.2. Среден брой на повикванията за година на звената за ПБЗН на 1000 души от населението на големите градове в Европа за периода 2013 – 2017 г.

Фиг.3. Среден брой на повикванията за пожар за година на звената за ПБЗН на 1000 души от населението на големите градове в Европа за периода 2013 – 2017 г.

Фиг.4. Разпределение на повикванията на звена за ПБЗН в големи градове в Европа през 2017 г. по вид в %

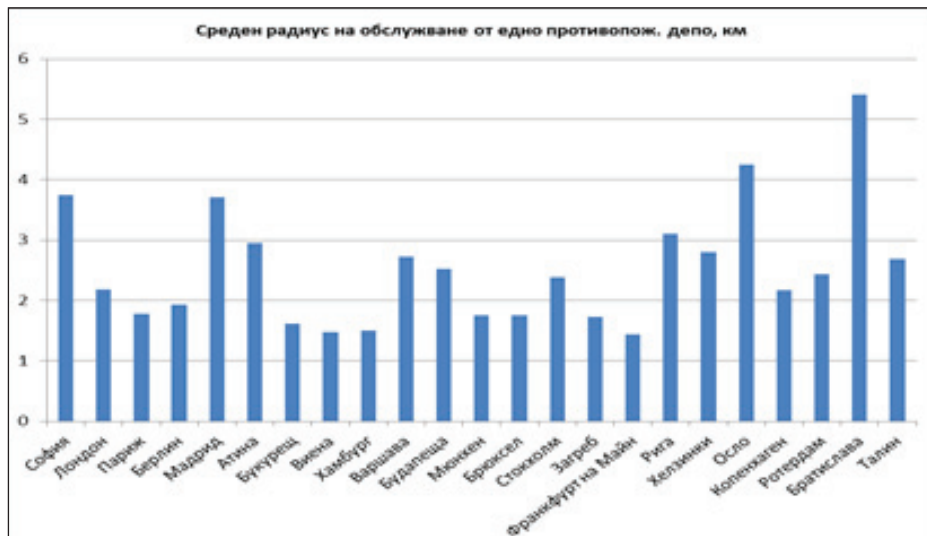
Фиг.5. Среден брой загинали в резултат на пожар за година на 100 пожара в големи градове в Европа за периода 2013 – 2017 г.

Фиг.6. Средна площ на обслужване от едно противопожарно депо за големи градове в Европа за 2017 г., km²

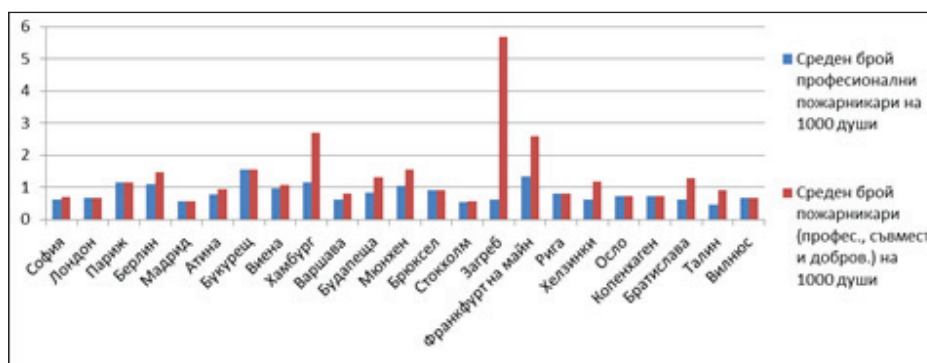
Като по-големи за София могат да се определят средната площ и средния радиус на обслужване от едно противопожарно депо – съответно 44.2 km² и 3.75 km. при средни стойности за сравняваните градове 23.8 km² и 2.44 km – фиг 6 и фиг.7. За повечето градове стойностите на тези относителни показ-

тели, пряко свързани с времето за реагиране на звената за ПБЗН, са значително по-малки: Франкфурт на Майн – 6.6 km² и 1.44 km; Виена – 6.9 km² и 1.48 km; Хамбург – 7.1 km² и 1.5 km; Букурещ – 8.1 km² и 1.61 km; Загреб 9.4 km² и 1.73 km; Мюнхен – 9.7 km² и 1.76 km; Париж – 10 km² и 1.78 km; Берлин – 11.7 km² и 1.93 km; Копенхаген – 14.8 km² и 2.17 km; Лондон – 15 km² и 2.18 km; Брюксел – 17.9 km² и 1.76 km; и др. По-големи от София са средните площи и радиуси на обслужване от едно противопожарно депо в градовете Братислава и Осло.

Фиг.7. Среден радиус на обслужване от едно противопожарно депо в големи градове в Европа за 2017 г., km

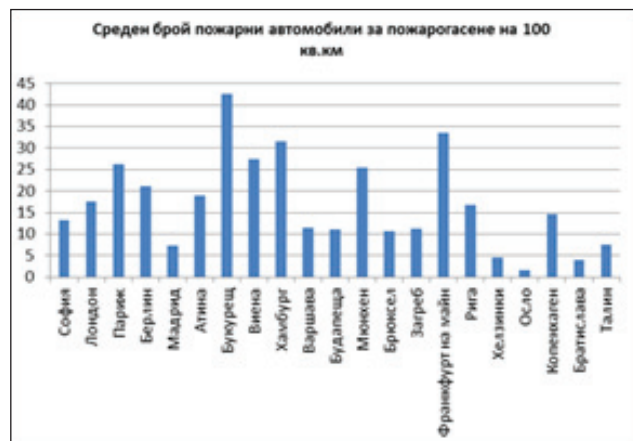
От съществено значение за оперативното обслужване на градовете е броят на пожарникарите в звената за ПБЗН, които ги обслужват. Средният брой пожарникари (професионални, съвместители и доброволци) и средният брой професионални пожарникари на 1000 души от населението на сравняваните градове за 2017 г., посочени на фиг.8, са съответно 1.33 и 0.835. За София този относителен брой е близо два пъти по-малък по отношение на средния брой пожарникари и значително по-малък от средния брой професионални пожарникари (съответно 0.7 и 0.63). Значително по-голям е средния брой пожарникари (професионални, съвместители и доброволци) на 1000 души от населението в градовете Загреб (5.69), Хамбург (2.7), Франкфурт на Майн (2.59), Мюнхен (1.56), Букурещ (1.55), Берлин (1.49), Будапеща (1.31), Братислава (1.28), Хелзинки (1.19), Париж (1.16) и Виена (1.07), а най-малък – в Мадрид (0.57).

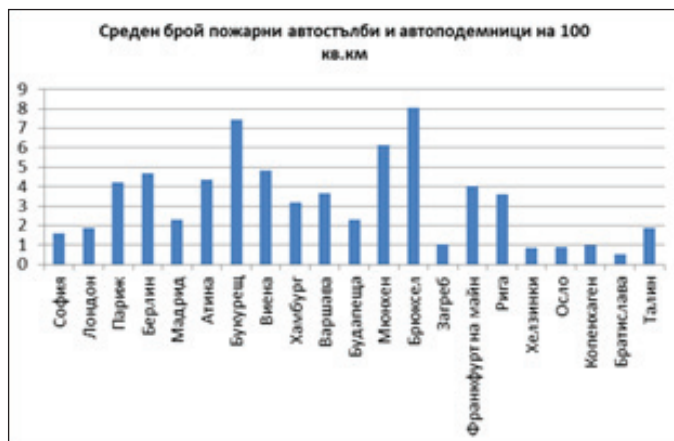
Фиг.8. Среден брой пожарникари (професионални, съвместители и доброволци) и среден брой професионални пожарникари на 1000 души от населението на големи градове в Европа за 2017 г.

От не по-малко значение за оперативното обслужване на градовете е въоръжеността на звената за ПБЗН с пожарни автомобили за пожарогасене и с пожарни автостълби и автоподемници. Средният брой на същите на 100 km², на 100 000 души от населението и на едно противопожарно депо в големи градове в Европа е представен на фиг.9 – фиг.13.

Средния брой пожарни автомобили за пожарогасене на 100 km² за сравняваните 21 града (фиг.9) за 2017 г. е 17.06. За София този брой е 13.3 – по-нисък от средната стойност. По-висока стойност от средната за този показател е характерна за градовете Букурещ (42.5), Франкфурт на Майн (33.5), Хамбург (31.5), Виена (27.4), Париж (26.3), Мюнхен (25.5), Берлин (21.1), Атина (18,9) и Лондон (17,57), а по-ниска – за градовете Осло (1.54), Братислава (4.07), Хелзинки (4.6), Мадрид (7.4) и Талин (7.5).

Фиг.9. Среден брой пожарни автомобили за пожарогасене на 100 km² в големи градове в Европа за 2017 г.

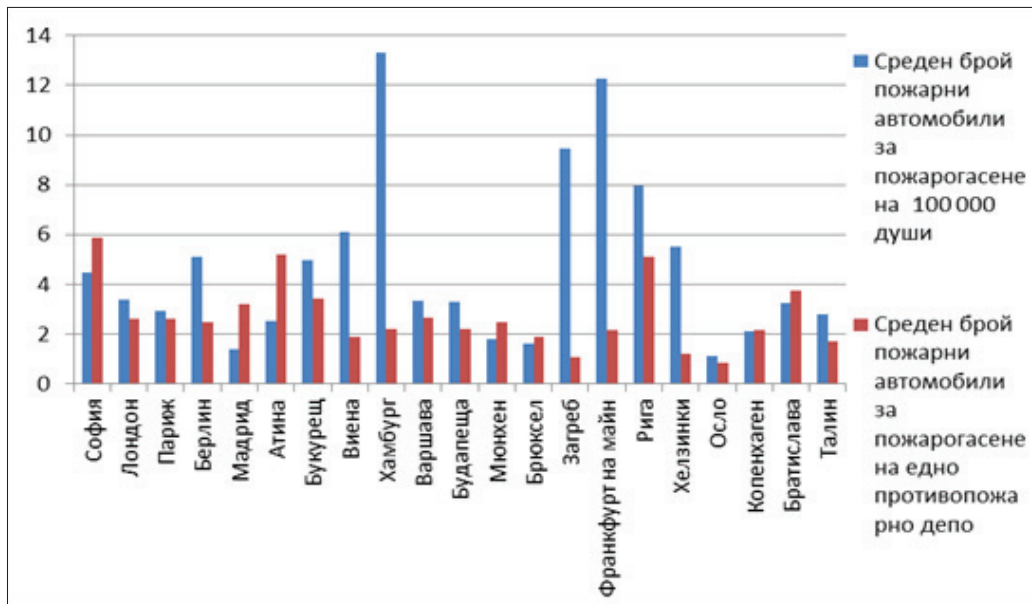
Фиг.10. Среден брой пожарни автостълби и автоподемници на 100 km² в големи градове в Европа за 2017 г.

Средният брой пожарни автостълби и автоподемници на 100 km² площ на сравняваните градове за 2017 г. (фиг.10) е 3.26. За София този относителен брой е 1.58, т.е. повече от два пъти по-малък от средния за тях. По-голяма е стойността на този показател за градовете Брюксел (8.07), Букурещ (7.46), Мюнхен (6.13), Виена (4.82), Берлин (4.7), Атина (4.37), Париж (4.21), Франкфурт на Майн (4.03), Варшава (3.67) и Рига (3.62), а по-малка - за градовете Братислава (0.54), Хелзинки (0.84), Осло (0.88), Копенхаген (1.01) и Загреб (1.06).

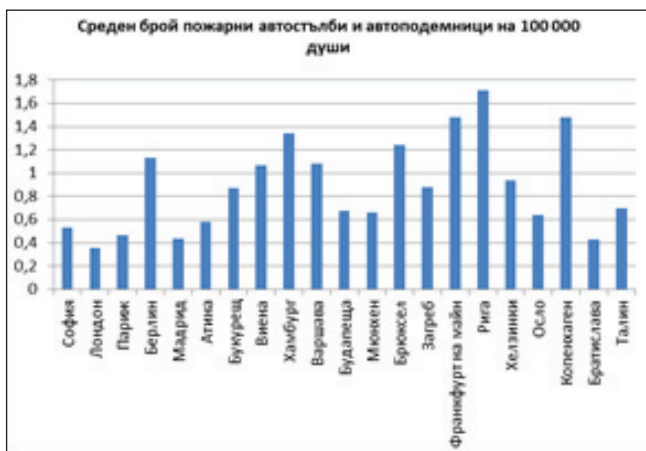
Средният брой пожарни автомобили за пожарогасене на 100 000 души от населението на сравняваните градове за 2017 г. (фиг.11) е 4.71. За София стойността на този показател е 4.5 – близка до средната. По-големи са стойностите на този показател за градовете Хамбург (13.31), Франкфурт на Майн (12.27), Загреб (9.47), Рига (7.95), Виена (6.1), Хелзинки (5.51) и Берлин (5.1), а по-ниски – за градовете Осло (1.12), Мадрид (1.42), Брюксел (1.62), Мюнхен (1.8) и Копенхаген (2.14).

Средният брой пожарни автостълби и автоподемници на 100 000 души от населението на сравняваните градове за 2017 г. (фиг.12) е 0.89. За София стойността на този показател е 0.53 – значително по-малка от средната стойност. По-голяма от средната стойност (0.89) на показателя е характерна за градовете Рига (1.71), Франкфурт на Майн (1.48), Копенхаген (1.48), Хамбург (1.34), Брюксел (1.24), Берлин (1.13), Варшава (1.08), Виена (1.07) и Хелзинки (0.94), а по-малка – за градовете Лондон (0.36), Братислава (0.43), Мадрид (0.44) и Париж (0.47).

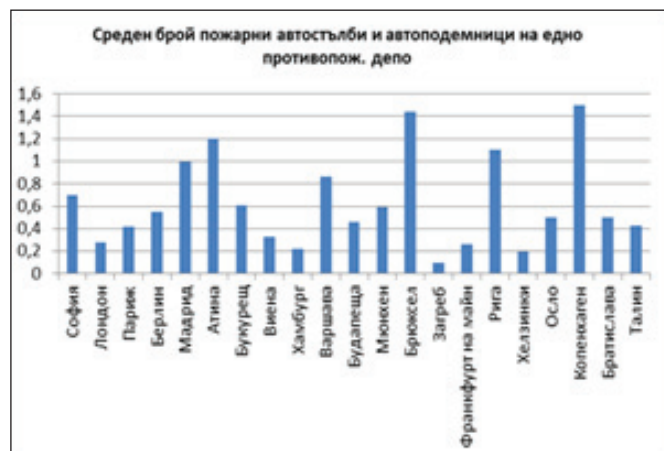
Интерес представляват и показателите за средния брой пожарни автомобили за пожарогасене и за средния брой пожарни автостълби и автоподемници на едно противопожарно депо – фиг.11 и фиг.13.

Фиг.11. Среден брой пожарни автомобили за пожарогасене на 100 000 души от населението и на едно противопожарно депо в големи градове в Европа за 2017 г.

Фиг.12. Среден брой пожарни автостълби и автоподемници на 100 000 души от населението на големи градове в Европа за 2017 г.

Фиг.13. Среден брой пожарни автостълби и автоподемници на едно противопож. депо в големи градове в Европа за 2017 г.

Средният брой пожарни автомобили за пожарогасене на едно противопожарно депо за сравняваните градове за 2017 г. (фиг.11) е 2.71. За София този брой е 5.9 – най-голям спрямо останалите градове и повече от два пъти по-голям от средната стойност за сравняваните градове. Значително по-голяма от средната е стойността на този показател за градовете Атина (5.2), Рига (5.1), Братислава (3.75), Букурещ (3.46) и Мадрид (3.2), а значително по-малка – за градовете Осло (0.87), Загреб (1.07), Хелзинки (1.21), Талин (1.71), Брюксел (1.89), Виена (1.9), Копенхаген (2.16), Франкфурт на Майн (2.18), Хамбург (2.22) и Будапеща (2.23).

Средният брой пожарни автостълби и автоподемници на едно противопожарно депо за сравняваните градове в Европа за 2017 г. (фиг.13) е 0.63. По-голям от този относителен брой е характерен за градовете Копенхаген (1.5), Брюксел (1.44), Атина (1.2), Рига (1.1), Мадрид (1), Варшава (0.86) и София (0.7), а значително по-малък – за градовете Загреб (0.1), Хелзинки (0.2), Хамбург (0.22), Франкфурт на Майн (0.26), Лондон (0.28), Виена (0.33), Париж (0.42), Талин (0.43) и Будапеща (0.46).

Направеният сравнителен анализ на оперативното обслужване на населението от звената за ПБЗН в София и в големи градове в Европа (преди всичко в страни членки на ЕС) по някои значими относителни показатели, позволява да се направят следните основни изводи:

1. Средният брой на повикванията за година на СДПБЗН за пожари, аварии, спешна доболнична помощ и други извънредни събития за периода 2013 – 2017 г. на 1000 души от населението (6.2 на 1000 души) е няколкократно по-малък от средната стойност на този показател за звената за ПБЗН в сравняваните градове (27,4 на 1000), многократно по-малък от този за звената в Хамбург, Берлин, Париж и Букурещ и няколкократно по-малък от този за Виена и Лондон. Този брой кореспондира с по-малкия среден брой на повикванията за година на ГДПБЗН-МВР на 1000 души от населението за страната като цяло (6.68 за 2014 г. (Botev,2018).) спрямо средния за държави от ЕС и свидетелства за сравнително малък обем на оперативните дейности, които звената на ГДПБЗН-МВР осъществяват. Този по-малък относителен брой на повикванията на СДПБЗН се дължи на сравнително по-малкия брой повиквания за спешна доболнична помощ, за аварии и други извънредни събития, които са обслужени през анализирания период.
2. Средният брой на загиналите граждани в резултат на пожар за година на 100 пожара в София за периода 2013-2017 г. (0.42 загинали на 100 пожара) е по-голям от средната стойност на този показател за сравняваните градове (0.35). С изключение на Букурещ, Осло и Будапеща, в останалите градове този относителен брой е значително по-малък. Това съвпада и с по-високата стойност на този показател за страната като цяло спрямо държавите членки на ЕС (Botev,2018) и е показател за по-малката ефективност на системата за пожарна безопасност, в т.ч. на оперативната намеса от звената за ПБЗН у нас.
3. Средната площ и средният радиус на обслужване от едно противопожарно депо в София (съответно 44.2 km² и 3.75 km) са значително по-големи от средните стойности на тези показатели. за сравняваните градове (съответно 23.8 km² и 2.44 km) с изключение на Братислава и Осло. Това се отразява много негативно на времето за реагиране на звената на СДПБЗН и на ефективността на оперативната намеса. Причина за това състояние е липсата на приети критерии и показатели за оперативно обслужване на населението у нас, проблем влияещ негативно върху дейността по защита на населението от пожари, аварии и други извънредни събития като цяло.
4. Средният брой пожарникари (професионални, съвместители и доброволци) на 1000 души от населението в София (0.7) е близо два пъти по-малък от средният брой пожарникари за сравняваните градове (1.33), а средният брой професионални пожарникари на 1000 души от населението в София (0.63) е значително по-малък от средния брой пожарникари за сравняваните градове (0.835). Това определено означава по-малка численост на силите за реагиране на звената на СДПБЗН (отнася се и за силите на звената за ПБЗН в страната като цяло спрямо останалите страни-членки на ЕС (Botev, 2018)), още повече при регламентираната у нас 40-часова работна седмица за оперативния състав, по-малка спрямо продължителността на работната седмица на преобладаващата част от звената за ПБЗН в сравняваните градове.
5. По отношение на въоръжеността на звената за ПБЗН с пожарни автомобили за пожарогасене, автостълби и автоподемници, сравнителният анализ показва следното:
  - 5.1. Средният брой пожарни автомобили за пожарогасене на 100 km² за София е 13.3, по-нисък от средната стойност на този показател за сравняваните 21 града (17.06).
  - 5.2. Средният брой пожарни автомобили за пожарогасене на 100 000 души от населението на сравняваните градове е 4.71, малко по-голям от стойността на този показател за София (4.5).
  - 5.3. Средният брой пожарни автостълби и автоподемници на 100 km² площ за София (1.58) е два пъти

по-малък от средната стойност на този показател за сравняваните градове (3.26).

5.4. Средният брой пожарни автостълби и автоподемници на 100 000 души от населението на София (0.53) е значително по-малък от средната стойност на този показател за сравняваните градове (0.89).

5.5. Средният брой пожарни автомобили за пожарогасене на едно противопожарно депо за София (5.9) е повече от два пъти по-голям от средната стойност на този показател за сравняваните градове (2.71).

5.6. Средният брой пожарни автостълби и автоподемници на едно противопожарно депо за София (0.7) е незначително по-голям от средната стойност на този показател за сравняваните градове (0.63).

5.7. По отношение на техническото въоръжение, София разполага с по-малка териториална наситеност с пожарни автомобили за пожарогасене и с пожарни автостълби и автоподемници, значително по-малък относителен брой пожарни автостълби и автоподемници спрямо броя на населението и повече от два пъти по-голям среден брой пожарни автомобили за пожарогасене на едно противопожарно депо спрямо средната стойност на тези относителни показатели за сравняваните градове .

Направените по-горе изводи очертават конкретни проблеми при оперативното обслужване на населението на София, отнасящи се не само до останалите големи градове у нас, но и за страната като цяло. Това се потвърждава и от други изследвания в тази насока (Botev,2018; Botev,2019). Във визията на МВР за развитие на политиката в областта на пожарната безопасност и защитата на населението при извънредни ситуации е заложено подобряване на организацията в тази област в съответствие с изискванията на ЕС и най-добрите практики, а като стратегическа цел - намаляване на риска, превенция и осигуряване на надеждна защита на населението и обектите от критичната инфраструктура при пожари, бедствия и други извънредни ситуации. Това налага час по-скоро да се приеме стандарт за оперативно реагиране на звената за ПБЗН у нас (професионални и доброволни), който да бъде основа за организиране на ефективна система за оперативното обслужване на населението и защита на критичната инфраструктура. Нуждите на обществото налагат и увеличаване на оперативните дейности, осъществявани от звената на ГДПБЗН-МВР, най-вече чрез по-широко участие в оказването на долекарска помощ и транспортиране на пострадали хора до болнични заведения.

БИБЛИОГРАФИЯ.

Botev G. *Za njakoi problemi pri osigurjavaneto na pojarnata bezopasnost I zahtita na naselenieto „Sbornik s materialii ot Mejdunarodna nauchna konferencija“Asimetrichni zaplahi, hibridni vojni I vlianieto im vrhu nacionalnata sigurnost“*, Nov blgarski universitet 16 mart 2018 g. (Ботев Г. *За някои проблеми при осигуряването на пожарната безопасност и защитата на населението*“. Сборник с материали от Международна научна конференция "Асиметрични заплахи, хибридни войни и влиянието им върху националната сигурност". Нов български университет, 16 март 2018 г.).

Botev G. *Za neobhodimostta ot po-hiroko uchastie na strukyurite za pojarna bezopasnost I zahtita na naselenieto v okazvaneto na speshna medicinska pomoht. Nov blgarski universitet 15 mart 2019 g.* (Ботев Г. *За необходимостта от по-широко участие на структурите за пожарна безопасност и защита на населението в оказването на спешна медицинска помощ* 2019. Сборник с материали от Международна научна конференция "Модерна сигурност и съвременни технологии". Нов български университет, 15 март 2019 г.).

Brushlinsky N., M. Ahrens, S. Sokolov, P. Wagner. *World Fire Statistics Report №24. International Association of Fire and Rescue Services, 2019.*

<https://bg.wikipedia.org/wiki/>.

<https://geografiq.dokumentite.com/art/urbanizaciq-v-sveta/88409>.

<https://bg.wikipedia.org/wiki/София>.

НАЦИОНАЛНА БЛАГОТВОРИТЕЛНА
КАМПАНИЯ ЗА ПОДПОМАГАНЕ
НА ДЕЦАТА НА ЗАГИНАЛИТЕ
И ПОСТРАДАЛИТЕ ПРИ ИЗПЪЛНЕНИЕ
НА СЛУЖЕБНИТЕ ЗАДЪЛЖЕНИЯ
СЛУЖИТЕЛИ НА МВР

ЗА АБОНАТИТЕ НА ВСИЧКИ МОБИЛНИ
ОПЕРАТОРИ ИЗПРАТЕТЕ **SMS НА 1866**

ЦЕНА 1.00 ЛВ. БЕЗ ДДС

ГЛАСОВО ОБАЖДАНЕ НА ТЕЛ. 0900 5 1866

ЦЕНА 0.99 ЛВ. БЕЗ ДДС